GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:

O seria garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primescŭ — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 268 Sâmbătă, 5 (17) Decemvre. 1887.

Brașovŭ, 4 Decemvre 1887.

Situațiunea s'a înăspritŭ.

Așa ne spune o telegramă din Viena, ce amŭ primit'o aḍi dela biroulŭ de corespondență.

Causa acestei înăspriri suntŭ nouĕle mĕsurĭ militare, ce le a luatŭ Rusia și pe carĭ le anunță într'unŭ articulŭ ḍiarulŭ oficialŭ militarŭ din Petersburgŭ „Ruski Invalid“.

Pentru puterile carĭ s'au aliatŭ în scopŭ, se ḍice, de-a susținea pacea, adecă pentru Germania, Austro-Ungaria și Italia — ne spune mai departe telegrama nóstră din Viena — se ivesce acum necesitatea de a lua contra-mĕsurĭ mai energice și de a nu se mai mărginì la mĕsurile pregătitóre.

Décă acéstă afirmare se face în urma unei inspirațiunĭ primite dela guvernŭ — și în casulŭ de față credemŭ că așa este — atuncĭ în adevĕrŭ trebue sĕ se fi înăspritŭ fórte tare situațiunea.

Până acum se spera în Viena, că hotărîrea luată de marele consiliu militarŭ de acolo, ca sĕ nu se trimétă deocamdată trupe în Galiția, va îndemna pe guvernulŭ rusescŭ de a sista și elŭ din parte'șĭ trimiterea de trupe în Polonia rusésca. Acum deodată vine „Ruski Invalid“ și anunță nouĕ ordine de concentrare.

Nu cunóscemŭ încă cuprinsulŭ articulului acestui ḍiarŭ militarŭ rusescŭ, dér nu mai încape îndoélă, că nouĕle mĕsurĭ militare, ce le anunță, privescŭ înmulțirea corpurilorŭ de armată la granița austro germană, căcĭ altfelŭ nu ne-amŭ puté esplica necesitatea ce se accentuéză, ca puterile aliate sĕ ia mĕsurĭ mai energice militare.

Ḍiarele prussiane nu încétă de a alarma pe Austriacĭ, descriindu-le ca fórte seriόse mișcările de trupe rusescĭ și îndemnându'l mereu a se pune cu tótă energia în stare de apĕrare și a nu sta cu mânile în sinŭ. „Börsen-Courier“ de alaltaerĭ declară, că pregătirile rusesei suntŭ curate pregătirĭ de rĕsboiu și că nu 120,000 ómenĭ, ci 210,000 ómenĭ suntŭ deja concentrațĭ în Polonia rusésca.

Bătătorŭ la ochĭ este, că acum și organele ministeriului de esterne din Viena au începutŭ a secunda foile din Germania în ceea ce privesce afirmarea, că situațiunea militară pretinde ca monarchia nóstră sĕ'șĭ înmulțéscă forțele sale militare în Galiția.

„Fremdenblatt“ dela 14 l. c. vorbindŭ despre situațiunea din afară, ḍice că raporturile diplomatice ale împĕrăției habsburgice cu Rusia suntŭ amicabile și că *situațiunea politică* nu eschide nicĭdecum posibilitatea unei pacînice resolvărĭ a greutățilorŭ esistente, dér nu totŭ așa de satisfăcĕtóre este *situațiunea militară*, ci ea trebue din contră sĕ deștepte seriόse îngrijirĭ.

Organulŭ contelui Kalnoky arată mai departe, că trupele rusescĭ se înmulțescŭ mereu în cerculŭ militarŭ alŭ Varșoviei și dice că aceste concentrărĭ rusescĭ vorŭ sili în cele din urmă și pe Austria de a'șĭ înmulți contingentulŭ trupelorŭ în provinciile mărginașe. In fine vorbindŭ de aliațĭ, carĭ asemenea au interesŭ ca sĕ vedă pe monarchia nóstră pregătită contra oricăruĭ periculŭ, ḍice, că guvernulŭ își va da tótă silința de a susține bunele relațiunĭ politice cu Rusia, dér își este totodată consciu de datoria, de a veghia, ca pentru casulŭ când stăruințele sale n'arŭ fi încoronate de succesŭ, *situațiunea militară a monarchiei sĕ nu ajungă a fi dela începutŭ mai nefavorabilă pentru ea.*

Cu alte cuvinte „Fremdenblatt,“ celŭ inspiratŭ de contele Kalnoky, e de părere, că și Austria va trebui sĕ concentreze trupe în Galiția, ca sĕ se restabiléscă echilibrulŭ militarŭ dintre ambele state la graniță, echilibru pe care mai alesŭ foile prusiane îlŭ găsescŭ aḍi alteratŭ în defavorulŭ Austriei.

Pe când ḍiarele oficióse din Germania și Austria pregătescŭ, astfel opiniunea publică pentru „mĕsurile energice,“ ce este în ajunŭ a le lua guvernulŭ din Viena, ḍiarele centraliste germane din Viena în frunte cu „Neue freie Presse“ nu vorŭ sĕ crédă în rĕsboiu, pentru că nu potŭ descoperì nicĭ o causă, care ar motiva acum unŭ rĕsboiu cu Rusia și suntŭ de părere, că printr'unŭ zelŭ prea mare în luarea de contra-mĕsurĭ „energice“ militare s'ar compromite numai silințele pentru susținerea păcii, fără a se mărì tăria de apĕrare a monarchiei.

Este interesantă acéstă aparițiune și ciudatŭ lucru este, că de o parte organulŭ ministrului de esterne din Viena impută numitelorŭ foi vieneze prea mare optimismŭ în aprecierea situațiunei, de altă parte organulŭ guvernului unguresc „Pester Lloyd“ le impută că dovedescŭ frică și slăbiciune.

„Cetimŭ în foi austriace“ — scrie „Pester Lloyd“ — „unŭ *pater peccavi* formalŭ la adresa Țarului, escusărĭ, că noi n'amŭ întreprinsŭ nicĭodată nimicŭ, ce ar puté sĕ mâhnéscă pe Rusia, nimicŭ, ce nu ar aproba Germania, că într'unŭ cuvêntŭ suntemŭ fórte bravĭ și vomŭ fi bravĭ și de aci încolo.“

Fóia ungurésca nu găsesce motivŭ pentru o asemenea atitudine descuragiată, se încércă a dovedì câtŭ de greu îi va fi Rusiei de a'șĭ mobilisa trupele sale, pe când Austro-Ungaria în 14 ḍile își póte mobilisa tóte forțele sale armate. Mai are mare încredere și în „geniulŭ“ contelui Andrassy, care, după e a echilibratŭ sĕ scape monarchia din periculŭ, și după ce face o asemănare între forțele nesuficiente militare, de carĭ a dispusŭ contra Rusiei la 1812 Napoleonŭ I, și între forțele de carĭ dispune aḍi monarchia nóstră, forțe superióre celorŭ rusescĭ în ce privesce infanteria, trupele technice și intendența, încheie cu următórele cuvinte: „Rusia nicĭ pe departe nu e acelŭ statŭ, care sĕ ne pótă insufla frică— dér vedĭ bine, amŭ trebui sĕ avemŭ *curagiu!*“

Aceste s'au scrisŭ înainte de a se semnala situațiunea ca „înăsprită.“ Acum lucrurile se schimbă și faptele vorŭ vorbì. In curêndŭ se va dovedì décă este basată séu nu afirmarea organelorŭ inspirate ale ministeriului de esterne, că relațiunile politice ale monarchiei nóstre cu Rusia suntŭ bune; se va dovedì décă nu cumva situațiuuea militară încordată va altera și situațiunea politică.

Francia și Germania.

Frontiera germană de cătră Franc'a e ocupată actualmente de următórele trupe: In drepta, pe cursulŭ de mijlocŭ alŭ rîului Mosela, a 16 a divisiune a corpului alŭ 8-lea de armată; spre stânga, în fața Belfortului, a 29 divisiune din alŭ 14-lea corpŭ; în dosulŭ ei e întregŭ restulŭ corpului și divisia Palatinatului. — Afară de forțele acestea e, între Metz și Strassburg, întregŭ corpulŭ alŭ 15 lea. Efectivulŭ totalŭ alŭ acestorŭ trupe se compune din 86,700 ómenĭ, 15,000 de cai și 330 tunurĭ cu caii lorŭ.

Până acum trei lunĭ de ḍile, Francia nu opunea, la fruntăriile sale, acestorŭ trupe unŭ efectivŭ egalŭ. Actualulŭ ministru de rĕsboiu a reparatŭ acéstă diferență. Elŭ a sporitŭ trupele dela fruntarii cu 20 000 de ómenĭ, între carĭ 3 regimente de cavalerie. A adăugatŭ pe urmă corpului alŭ 6 la detașamente insemnate din corpurile alŭ 3-lea și 7-lea, tóte aceste trupe suntŭ în stare de-a intra în campanie. Totalulŭ lorŭ e de 90.000 de ómenĭ, cu 400 de tunurĭ.

Scrisóre de aderință adresată generalului Traianŭ Doda.

Domnule Generalŭ!

Enunciațiunile Ilustrității Tale, cuprinse în scrisórea din 10 Octomvre a. c., adresată președintelui camerei deputațilorŭ, alegĕtorii partidului naționalŭ românŭ din cerculŭ electoralŭ Abrudŭ-Roșia Corna le-au consideratŭ la prima ivire ca adevĕrata oglindă în carea se vede apriatŭ falsificarea dreptului publicŭ alŭ țĕrei prin cercurile conducĕtóre. Au consideratŭ alegĕtorii acestui colegiu bărbătésca, démna și prudenta ținută a Ilustrității Tale de o victoriă strălucită a întregei națiunĭ, pre carea de astă dată ai representat'o, și totŭ odată dreptŭ punctŭ de mânecare pentru viitórea conduită politică a tuturorŭ Românilorŭ din Transilvania, Ungaria și Bănatŭ; pentru că acelea invólvă adevĕratulŭ patriotismŭ, și adevĕrata iubire de patriă, tronŭ și națiune.

Primesce Ilustre Generale pentru acéstă bravă și patriotică ținută sincerile nóstre felicitărĭ și unanima nóstră declarațiune de aderință.

Sĕ trăescĭ la mulțĭ anĭ Ilustre Eroule!

Din ședința comitetului electoralŭ a alegĕtorilorŭ partidului naționalŭ românŭ din Abrud-Roșia-Corna, ținută în 11 Decemvre 1887.

A. Filipŭ, preș. club. naț. *A. Papiu*, secret. club. elect.

Regele Milanŭ și Scupcina.

Regele Milanŭ alŭ Serbiei primindŭ Scupcina (camera) in corpore cu rĕspunsulŭ la mesagiulŭ tronului, a adresatŭ o vorbire cătră miniștri și deputați, din care reproducemŭ din „Correspondance de l'Est“ următórele:

Decă așŭ fi primitŭ adressa în forma în care voiațĭ sĕ o compunețĭ, suntŭ deplinŭ convinsŭ, că în 24 de óre acelŭ statŭ vecinŭ, care în cei din urmă șépte ani ne-a datŭ atâtea dovedĭ de cea mai sinceră amiciția, ne-ar fi pusŭ întrebarea, că adecă ce vrea corpulŭ legiuitorŭ alŭ Serbiei. Mai departe vréu sĕ vĕ spunŭ pe față, că ațĭ voitŭ sĕ punețĭ în adressă și astfelŭ de lucrurĭ, care vatămă drepturile corónei, de esemplu amnestiarea unorŭ ómenĭ, carĭ au ațîțatŭ contra regelui și a statului. Sciațĭ fórte bine, că numai eu suntŭ îndreptățitŭ a acorda amnestiă, și eu nu lasŭ sĕ mi se scurteze drepturile. Așa și pasagiulŭ despre cestiunea bisericéscă. Ce avea sĕ caute acela în adressă? Au am făcutŭ ce am pututŭ și mai multŭ nu facŭ cu nicĭ unŭ prețŭ. Ce privesce guvernulŭ meu de mai nainte, vĕ declarŭ pe față, că elŭ a lucratŭ șépte anĭ întregĭ după ordinele mele esprese și iau asupră'mĭ pentru elŭ deplina rĕspundere. De aceea vĕ provocŭ, sĕ vĕ consacrațĭ afacerilorŭ interne, unei bune administrațiunĭ, unei sănĕtóse politice financiare a țĕrii; în acéstă lucrare mĕ vețĭ avé toldéuna de celŭ mai fidelŭ aliatŭ. Dér în momentulŭ, în care atingețĭ lucrurĭ, ce nu vreu sĕ se atingă, mĕ vețĭ constrînge sĕ disolvŭ Scupcina. Décă guverulŭ va fi aplecatŭ a lucra după intențiunile mele, atuncĭ póte guverna mai departe, ér de nu, atuncĭ ascriețĭ vĕ d-vóstrĕ causa, decă chemŭ unŭ guvernŭ, care în unire cu Scupcina e gata sĕ țină sémă de intențiunile mele. Eu stau pe tĕrêmulŭ constituțiunii, dela care nu mĕ abatŭ nicĭ cu unŭ policarŭ, cu tóte că mărturisescŭ, că drepturile, ce în puterea constituției actuale le are coróna, suntŭ prea micĭ, căcĭ acelea stau cătră drepturile corporațiunei legiuitóre în raportŭ ca 3 la 1. Drepturile statului trebue sĕ fiă împărțite între coronă și parlamentŭ, dér câtă vreme acésta nu s'a făcutŭ în formă legală, eu facŭ usŭ de drepturile ce le am și nu cedezŭ nimicŭ din ele.

Din acéstă vorbire resultă, că regele Milanŭ se află în conflictŭ cu guvernulŭ, cu Scupcina și cu poporațiunea țĕrii, care — precum se scie — a adusŭ pe Ristici la putere și a alesŭ Scupcina actuală, fiindŭ făcute alegerile în cea mai deplină libertate. Mai resultă că raporturile dintre Sêrbia și Austro-Ungaria s'au schimbatŭ cu totulŭ în defavórea monarchiei nóstre, și că numai regele Milanŭ mai întreține raportulŭ de pretiniă. In astfelŭ de împrejurărĭ, regele Milanŭ are o grea și amenințată posițiune.

SCIRILE ĐILEI.

Cetimŭ în »Foia bis. și scolast«: „Escelența Sa Prea Sânțitulŭ Metropolitŭ Dr. *Ioanŭ Vancea*, insoțitŭ de Dr. *Alexandru Grama*, profesorŭ de teologiă, a plecatŭ în 11 Decemvre a. c. la Roma spre a participa la serbarea jubileului sacerdotalŭ alŭ Summului Pontifice Leonŭ XIII. In acelașĭ timpŭ călĕtorescŭ la Roma și Illustrissimii Domnĭ Episcopĭ *Michailŭ Pavelŭ, Victorŭ Mihali și Ioanŭ Szabo.*"

—x—

Se scrie din Deva, că în afacerea alegerei de deputatŭ alŭ *Baiei de Crișiu* a plecatŭ în acestŭ din urmă orașŭ deputatulŭ dietalŭ Zoltan însărcinatŭ cu cercetarea. Advocatulŭ Imets din Deva ca fostŭ președinte electoralŭ a fostŭ citatŭ pe điua de 12 Decemvre n. la Baia de Crișiu. Advocatulŭ Desseanu din Aradŭ ca representantŭ alŭ contracandidatului Truța a plecatŭ și elŭ acolo. Din partea tribunalului din Deva e însărcinatŭ cu cercetarea consilierulŭ de tribunalŭ Moțu; își va face însĕ mai târđiu ce'ĭ dicteză oficiulŭ, deórece *abia acum* a primitŭ protocólele; se đice că ar fi fostŭ strămutate și *abia au fostŭ găsite la comitatŭ.* Așa e informatŭ »Sieb. deutsch. Tgblt'., căruia i se mai spune că Emil Koszperda fostŭ adjunctŭ solgăbirĕescŭ și George Beovicĭ din Baia de Crișiu au fostŭ condamnațĭ de tribunalŭ pentru ațițare la 3, respective 2 lunĭ inchisóre de statŭ și 30 fl., respective 20 fl. amendă.

—x—

Din Bruxela se comunică, că *generalulŭ Brialmont* a fostŭ urgentŭ învitatŭ de guvernulŭ romanŭ, sĕ mérgă imediatŭ la Bucurescĭ și sĕ inspecteze fortificațiunile.

—x—

Regele României a primitŭ, din incidentulŭ aniversărei luărei Plevnei, o telegramă de felicitare dela *Marele principe Nicolae* din Moscva, în care se comunică că corpulŭ grenadirilorŭ rușĭ, care a statŭ înaintea Plevnei sub comanda Regelui Carolŭ, a bĕutŭ în sănĕtatea Maiestății Sale și a armatei române Regele comunică oficerilorŭ de față telegrama, ridică paharulŭ și bĕu în sănătatea Marelui principe Neculae.

—x—

Din *Obadŭ* i se scrie „Luminătorului", că în nóptea din 6 Decemvre a. c. nou, nesce rĕu-făcĕtorĭ au pĕtrunsŭ pe ferestră în biserica română gr. or. de acolo și au dusŭ cu carulŭ cassa wertheimiană de ferŭ închise, în care se aflau libele despre douĕ mii florinĭ depuse și trei sute florinĭ banĭ gata. Insciințările și pașii judecătorescĭ necesarĭ s'au făcutŭ numai decâtŭ.

—x—

Reuniunea germană de cântărĭ din locŭ va da Sâmbătă în 17 Decemvre n., în sala hotelului Nr. 1, o serată cu cântece (Liedertafel) sub conducerea d-lorŭ Anton Brandner și Leopold Frank. Programul e destulŭ de bogatŭ și variatŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra.

—x—

La 24 *Decemvre n c.* se vorŭ elibera din tóte stațiunile Transilvaniei ale căilorŭ ferate ungare bilete pentru *Budapesta* și *retour* cu o reducțiune *de 50%*. Amĕrunte in acéstă privință se dau peste câteva đile de către Biroulŭ orășenescŭ de călătorĭ din locŭ.

În memoria lui Georgiu Angyel,

fostŭ Consiliarŭ de Curte în pensiune, repausatŭ la 6 Dec. n. în etate de 81 de anĭ, la Săbeșiu.

Se ducŭ bĕtrânii unulŭ după altulŭ, și rĕmânŭ tinerii ca sĕ ajungă pe bĕtrânĭ.

Ce ne lasă ei după sine?

Unŭ golŭ?

Da, unŭ golŭ materialŭ, dér nicĭ de cum moralŭ!

Ne lasă ca exemple: unŭ devotamentŭ fără margini către împlinirea datoriilorŭ, și o invăpăiată iubire și nedespărțită alipire către limba și naționalitatea din care au făcutŭ parte.

Oh, décă le-arŭ sci prețui aceste în deajunsŭ cei rĕmașĭ în viéță, mai alesŭ tinerii, noștenitorii bĕtrânilorŭ.

Unulŭ dintre acei bĕtrânĭ, devotatŭ funcțiunei sale și iubitorŭ de limba și naționalitatea sa a fostŭ și repausatulŭ bĕtrânŭ Georgiu Angyelŭ.

Și, décă elŭ n'a făcutŭ sgomotŭ în viéță cu simțĕmintele sale, naționale, lucru care i s'a imputatŭ de multe orĭ, causa a fostŭ, că era modestŭ, blândŭ, blăjinŭ și cugetătorŭ; nu-i plăcea sgomotulŭ și ostentațiunea.

Insĕ cei ce l'au cunoscutŭ mai de aprópe, potŭ mărturisi în cugetŭ curatŭ despre simțĕmintele lui nobile și curatŭ naționale.

N'am de scopŭ a descrie întrégа viéță a repausatului, pentru că nu am *date* la mână.

De mai multŭ ca unŭ pătrarŭ de seculŭ mĕ aflu depărtatŭ de densulŭ.

Vorŭ fi póte alții mai apropiațĭ dintre amicĭ, rude séu cunoscuțĭ, și mai în stare ca sĕ o facă acésta.

Eu însemnŭ aci puține câtŭ sciu și câte am putută păstra în memoriă din viéța cea lungă și activă a repausatului.

Acésta o facŭ fără date sigure; din venerațiune ce am avutŭ către repausatulŭ, și din pietate ce am către memoria lui. Și mai vĕrtosŭ, ca sĕ dau îndemnŭ altora, carĭ avĕndŭ datele necesarie a mână, sĕ-i descrie biografia.

Georgiu Angyel (séu Angyal) s'a născutŭ, după cum arată anunțulŭ morții sale, la an. 1806, în orașulŭ Zlagna din munții apusenĭ.

Tatălŭ sĕu, teologŭ dela universitatea din Lemberg, a fostŭ preotŭ românŭ unitŭ și profesorŭ la gimnasiulŭ catolicŭ din Zlagna, care gimnasiu arđendŭ la 1848, nu s'a mai restauratŭ de atuncĭ.

Tĕnĕrulŭ Georgie șĭ a făcutŭ studiile gimnasiale în orașulŭ sĕu natalŭ, cu succesŭ escelentŭ. Dup'aceea studiile filosofice și juridice la academia de dreptur din Clușŭ, cu acelașĭ succesŭ.

Apoi a fostŭ trimisŭ la Academia montanistică din Șemnitz, în nordulŭ Ungariei, academiă germană și fórte celebră p'atuncĭ, cu scopŭ ca sĕ se prepare din sciințele montanistice (băieșescĭ) pentru cariera ce avea sĕ o îmbrățișeze Acolo, fiindŭ printre eminențĭ, a obținutŭ unŭ stipendiu de alŭ statului.

După terminarea studiilorŭ montanistice a fostŭ aplicatŭ în funcțiune la Așeđămintele erariale din Zlagna, unde a funcționatŭ înaintândŭ după meritŭ din gradŭ în gradŭ, până la fatalulŭ anŭ 1848.

In timpulŭ acesta se căsătorì cu d-șóra Grünwald, fiica unei vĕduve farmaciste din Zlagna. Acéstă căsătoriă însĕ nu fù fericită, pentru că după unŭ timpŭ de 3 séu 4 anĭ se despărțiră, dér nu de totŭ, ci numai de conviețuire „a thoro et mensa«, fiindŭ-că cununia se făcuse după ritulŭ catolicŭ, de care se ținea miresa. Apoi sciutŭ este, că la catolicĭ nu se potŭ despărți căsătoriții decâtŭ numai de locuință; afară de Francia, unde-i desparte legea civilă.

De aceea repausatulŭ a trebuitŭ, după decisiunea consistoriului rom. cat. din Alba-Iulia, sĕ dea interțențiune fostei sale soție în totă viéța ei destrăbălată, și aceea crescea după cum crescea salariulŭ bărbatului sĕu.

Arđendŭ orașulŭ Zlagna împreună cu așeđămintele erariale în 1848, Angyelŭ s'a retrasŭ mai întâiu la Abrudŭ, după aceea la Alba-Iulia și mai târđiu la Sibiiu, unde a funcționatŭ în cele erariale.

După stingerea revoluțiunei, la 1849, a fostŭ trimisŭ la Zlagna ca sĕ adune resturile devastațiunei așeđămintelorŭ, sĕ organiseze și încépă regulata lorŭ funcționare.

In timpulŭ absolutismului nemțescŭ a fostŭ aplicatŭ la guvernulŭ țĕrei în sfera montanistică erarială. Ér în timpulŭ provisoriului lui Schmerling a fostŭ numitŭ consiliarŭ în guvernulŭ țĕrei, mutatŭ din Sibiiu la Clușiu.

Sub ministeriulŭ ungurescŭ a fostŭ pensionatŭ, împreună cu alțĭ consiliarĭ guverniali și funcționarĭ mai înalțĭ românĭ. Dênsulŭ însĕ își făcuse anii servițiului și avuse dreptulŭ la pensiunea întrégă.

Ca pensionarŭ a statŭ vre o doĭ anĭ în Viena. Părĕndu-i-se prea scumpŭ traiulŭ de acolo, de altă parte dorindŭ a și petrece đilele mai cu liniște în patrie, s'a trasŭ pe la anulŭ 1874 la Șebeșŭ, unde avea o nepótă măritată după judele Paraschivu, omŭ simpaticŭ, pe care l'a iubitŭ repausatulŭ până la finele vieții sale.

Repausatulŭ a fostŭ unŭ funcționarŭ activŭ și zelosŭ, credinciosŭ statului, căruia a servitŭ în modulŭ celŭ mai conscienționsŭ.

Românŭ bunŭ, patriotŭ adevĕratŭ, omŭ talentatŭ cunoscea perfectŭ limbile țĕrei, plus limba latină pe care o mânuia cu esactitate, înțelegea bine și limba francesa.

Omŭ dedatŭ a nu sta în neactivitate, ca pensionarŭ încă de a pururea cetia orĭ scria.

In anii mai din urmă nu'și prea părăsì odaia în care locuia, și ocupatŭ cu cetitulŭ slăbindŭ din đi în đi, se stinse ca o luminare.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

O cuscrime din depărtare.

„Comitatulŭ de modelŭ"

„Ellenzek" dela 14 Decemvre n. aduce câteva probe pentru a dovedi, că nu înzadarŭ 'i s'a datŭ comitatului lui Banffy-pașa numele de comitatŭ de »modelŭ«, căcĭ în adevĕrŭ așa este Banffy este comisarŭ regescŭ și'i s'a datŭ lui pe veciă fișpanatulŭ a douĕ comitate marĭ, alcătuite din patru comitate de mai nainte. Nu-i lipsesce dér nicĭ autoritatea și nicĭ puterea de minunĭ făcĕtóre.

Una din minunile mai nouĕ ale lui Banffy-pașa este, după cum dovedesce „Ellenzek", facerea din nimic a căiei ferate pentru »fericirea" supușilorŭ sĕi. Nu erau banĭ de unde sĕ se facă acéstă cale, dér „marele" Banffy a datŭ odată cu piciorulŭ în pămĕntŭ, a đisŭ unŭ „*fiat*"! și calea ferată s'a făcutŭ. Ca multe alte instituțiunĭ ale »gloriosului« pașă, așa și acésta revarsă asupra poporului credinciosŭ mulțime „de folóse practice", pe carĭ »Ellenzék' le enumĕră în următórele: Valea Someșului, pe care atâtŭ de falnicŭ circuléză noulŭ trenŭ, geme de mulțimea restanțelorŭ acțiunilorŭ nesolvite: acționarii suntŭ pușĭ sub esecuțiă; ei nu au ce-i dreptŭ de câtŭ unŭ singurŭ folosŭ de trenŭ, dér și acesta le este peste capŭ de ajunsŭ: folosulŭ lorŭ este acela, că astăđĭ *esecutorii potŭ mai repede percurge dela unŭ satŭ la altulŭ.*

Apoi este adevĕratŭ că acționarii dividende până acuma nu au căpĕtatŭ, dér nu face nimicŭ, căce la timpulŭ sĕu au căpĕtatŭ celŭ puținŭ promisiunea că li-se vorŭ da dividendele. Apoi cine nu se mulțumesce cu puținŭ, nicĭ cu multŭ nu se mulțumesce. Speranța pentru omŭ este o tortură, și pentru ca »fericitorulŭ de popóre« Banffy sĕ mântuéscă pe supușii sĕi de acéstă tortură, șĭ-a pusŭ deja de gândŭ ca sĕ consacre dividen-

FOILETONU.

Drumont despre Românĭ.

In literatura nóstră este o rară aparițiune, decă o carte se tipăresce în a treia, a patra edițiune.

Nu este însĕ totŭ așa la națiunile mai marĭ și mai culte, nu mai alesŭ la Francesĭ.

Așa opulŭ despre care am sĕ vorbescŭ este o încercare — »Essai" — din istoria contimporană, elŭ se ocupă cu Jidovii din Francia.

Cu tóte acestea din luna lui Decemvre 1885 până în primăvéra trecută a ajunsŭ peste o sută douĕđecĭ de edițiunĭ. Exemplarulŭ, ce e la mine, e de ediția a *nouĕđecĭ și una.*

„*La France Juive*" de Eduard Drumont*) — căci despre acesta e vorba—prin trecerea sa cea mare arată, că se ocupă cu o cestiune de actualitate, cu influința prepotentă a plutocrației jidovescĭ, și mai arata că la Francesĭ nu numai literatura realistă, d. e. romanele lui Zola, ci și cărțile seriόse încă suntŭ căutate.

Afară de capitululŭ I, unde face o comparațiune între Semițĭ și Arianĭ, și dă o caracterisare în generalŭ a Jidovului, totŭ opulŭ tracteză influința Jidovilorŭ asupra vieții politice-sociale din Francia, începĕndŭ dela anulŭ 353 d. Chr. până în đilele nóstre. Digresiunile, ce le face, suntŭ mai multŭ seu mai puținŭ în legătură cu referințele din Francia.

In una din aceste digresiunĭ se ocupă și cu Românii din regatŭ, precum urméză:

*

La pag. 450 t. I. vorbesce despre congresulŭ din Berlinŭ, la care din partea Franciei a luatŭ parte ministrulŭ afacerilorŭ străine *Waddington*. — Acestŭ Waddington n'a fostŭ privitŭ cu ochĭ bunĭ de adevĕrații patrioțĭ francesĭ, pentru că era Englesŭ și pentru că era în serviţiulŭ Jidovilorŭ. In congresulŭ din Berlinŭ încă a jucatŭ unŭ rolŭ tristŭ în privința asta. Étă pentru ce ilŭ cresteză Drumont.

Incâtŭ pentru Francia — đice Drumont — Waddington nu reclamă altceva, decâtŭ emanciparea Jidovilorŭ din România.

Despre România — precum și despre Germania — vomŭ vorbi în proximulŭ nostru volumŭ „*d'Europe juive*"; deastădată nu ne ocupămŭ cu întrebarea, că ce are ca comunŭ cu Francia.

Orice ar minți pressa jidovéscă, toțĭ suntemŭ câtŭ de puținŭ în curentŭ cu situațiunea acestei țĕrĭ, România.

Bravĭ, artiștĭ, ospitalĭ, Românii, carĭ se tragŭ dela vechii colonĭ ai lui Traianŭ, amintescŭ adeseorĭ cu predilecțiune, că însușĭ numele lorŭ constateză strânsa consângenitate cu fii bĕtrânei Rome.

Și într'adevĕrŭ numai sub Aurelianŭ fù constrînsă Roma a lăsa Barbarilorŭ Dacia, și în locŭ de Dacia montană a substitui pe celălaltŭ malŭ alŭ Dunării *Dacia ripensis*.

Noi nu ne vomŭ lua așa ușorŭ ca și împĕratulŭ »rĕmasŭ bunŭ« definitivŭ dela acéstă poporațiune română eroică din Dacia Traiană. — așa scrie la acestŭ subiectŭ Victor Duruy. — Vrednică de originea sa și de aceea, ce i-o-au datŭ cele dintâiu cetățĭ ale sale, ea a jucatŭ în Carpațĭ rolulŭ lui Pelagiu și alŭ soțilorŭ sĕi în Austria, bătendu-șĭ jocŭ din înălțimea fortărețelorŭ inexpugnabile de orice invasiune, recâștigândŭ pasŭ de pasŭ terenulŭ perdutŭ, în vreme ce invasiunile s'au trasŭ spre méđăđi și spre apusŭ, și reconstituindŭ după șesespređece veacuri de lupte, o Italiă nouă, *Țĕra românéscă*, pe alŭ cărei poporŭ de rassă latină ilŭ salută presintele în rangulŭ națiunilorŭ libere.

Tipulŭ italianŭ a căpĕtatŭ la Românĭ unŭ felŭ de grațiă orientală bărbătéscă și poeticǎ în acelașĭ timpŭ, lorŭ le place a cânta séra la strălucirea stelelorŭ acele melodii originale, alŭ cărorŭ ritmŭ bizarŭ ițĭ rĕmâne în urechea fermecată. Ei ar fi cu unŭ cuvêntŭ perfectŭ fericițĭ, ca și Francesii, décă n'ar exista Jidovii.

*) Douĕ tomurĭ à 600 pagine. Paris C. Marpon & E Flammarion éditeurs. 26 Rue Racine, près l'Odéon.

dele acţionarilorŭ pentru unŭ scopŭ sfântŭ filantropicŭ: ba mai multŭ: »puterniculŭ“ fişpanŭ, precum presinte »Ellenzek“, va lua disposiţiuni *sĕ despóie cu desĕvîrşire pe acţionari de dreptulŭ de groprietate alŭ acţiunilorŭ lorŭ.*

Până nu era trenulŭ, era rĕu; după ce s'a făcutŭ trenulŭ este multŭ mai rĕu. Apoi sĕ dică cineva. că comitatulŭ lui Banffy-paşa nu e de modelŭ?

A mai făcutŭ fişpanulŭ Banffy unŭ teatru permanentŭ in Deşiu, despre care scimŭ că s'a ridicatŭ prin repartiţii forţate pe poporulŭ românescŭ. „Ellenzék« dice, că publiculŭ din afară privesce cu desfătare la frumosulŭ edificiu alŭ teatrului, dér că ce se petrece înlăuntrulŭ edificiului, acésta nu-lŭ interesézá; directorii teatrului dau falimentŭ unulŭ după altulŭ, musele s'au îmbrăcatŭ în doliu şi li-au întorsŭ spatele bieţilorŭ actori.

Până nu era acestŭ teatru, era rĕu; s'a făcutŭ teatrulŭ şi rĕulŭ s'a duplicatŭ. Nu e acesta óre comitatŭ de modelŭ?

In fine a mai inscenatŭ fişpanulŭ Banffy şi o esposiţiă in metropola Deşiu. A duratŭ acéstă esposiţiă o sĕptĕmână, der s'a sfĕrşitŭ cu unŭ *deficitŭ multŭ mai lungŭ decâtŭ o sĕptĕmână.* Fişpanulŭ a datŭ ordinŭ poporului din comitatŭ sĕ plătescă deficitulŭ făcutŭ de „domnĭ“; der de unde sĕ-lŭ plătéscă, decă totŭ ce aveau a fostŭ consumatŭ de progresele spre modernitate? — Der de ce trébă suntŭ judecătoriile r. şi esecutorii? intrébă „Ellenzek«. Acum — continuă elŭ — aceştia garnisescŭ „gloria“ prevĕdută a esposiţiei cu sunetulŭ tobei esecutorilorŭ şi averea sĕrmanilorŭ proprietarĭ din comitatŭ emigréză in mânile acelora, carĭ dau mai multŭ pentru ea.

Urmarea unei glorii de o sĕptĕmână este sporirea din di in di a mulţimei nĕcasurilorŭ. Svonulŭ gloriei s'a prefăcutŭ in svonulŭ tobei. Cu adevĕratŭ, frumósă musică urmăresce inaintarea spre progresŭ a popórelorŭ din acestŭ comitatŭ de modelŭ. Potŭ fi mângâiate!

După cele spuse de „Ellenzek“, nu mai e nevoiă şi de alte comentarii.

Rĕspunsulŭ camerei române la mesagiulŭ tronului.

Cetimŭ în „Monitorulŭ oficialŭ“ din Bucuresci:

Marţi, 1 Decemvre n., la orele 11 diminéţa, M. S. Regele, în presenţa D-lorŭ miniştri şi încongiuratŭ de Casa Sa, a primitŭ în sala Tronului, cu solemnitatea obicinuită, biroulŭ şi comisiunea Senatului, însărcinată a presenta M. S. Regelui adresa de rĕspunsŭ la Mesagiulŭ Tronului. D. Dimitrie *Ghika*, preşedintele Senatului, a datŭ cetire următorei adrese:

Sire! Senatulŭ României se simte în totdeuna fericitŭ de a rĕspunde la apelulŭ Tronului şi de a aduce Maiestăţilorŭ Vóstre omagiulŭ simţĕmintelorŭ de iubire a devotamentŭ ale ţĕrei intregi.

Cu o viuă mulţumire am primitŭ, Sire, încredinţarea dată de guvernulŭ Maiestăţii Tale că relaţiunile Statului românŭ cu Puterile străine suntŭ satisfăcĕtóre, că o politică inţeléptă şi patriotică a întăritŭ şi mai multŭ credinţa acelorŭ Puterĭ că România este unŭ elementŭ de ordine şi de progresŭ în orientulŭ Europei.

Inaugurarea unui nou regimŭ economicŭ şi stăruinţele ce depune guvernulŭ Maiestăţii Tale pentru a încheia cu Puterile străine tractate de comerciu, basate pe interesulŭ desvoltărei comerciului şi industriei naţionale, rĕspundŭ la o trebuinţă simţită de ţéra intrégă, de aceea cu încrederea în viitorŭ salutămŭ acum semnarea unui tractatŭ de comerciu şi cu imperiulŭ otomanŭ.

De asemenea Senatulŭ se va grăbi a se ocupa cu lucrările ce suntŭ menite a fixa într'unŭ modŭ statornicŭ frunaria dintre România şi Austro-Ungaria.

Senatulŭ vede cu fericire, Sire, că organisarea forţelorŭ nóstre de apĕrare urmeză o desvoltare progresivă sub conducerea luminată şi plină de solicitudine a Maiestăţii Tale.

In domeniulŭ lucrărilorŭ publice România a luatŭ in aceştĭ din urmă anĭ o deosebită desvoltare şi totulŭ face a spera că, urmândŭ impulsiunea dată, unŭ insemnatŭ progresŭ se va realisa cu complectarea reţelei căilorŭ nóstre ferate, cu lucrarea podului peste Dunăre, a portului Constanţei şi a celorlalte marĭ lucrărĭ carĭ suntŭ in cursŭ de executare.

Tóte acestea, Sire, dândŭ o mare desvoltare activităţii naţionale, graţiă legilorŭ de interesŭ economicŭ şi financiarŭ ce s'au votatŭ, graţiă creărei diferitelorŭ instituţiunĭ menite a spori şi a desvolta sorginţele avuţiei, creditulŭ nostru publicŭ este bine întemeiatŭ în lăuntru şi in afară.

In ordinulŭ judecătorescŭ diferitele mĕsurĭ ce s'au luatŭ in sesiunile precedente au introdusŭ îmbunătăţirĭ însemnate. A venitŭ însĕ timpulŭ de a se constitui magistratura română pe base mai puternice pentru a fi deapururea la nivelulŭ stărei de progresŭ ce s'a realisatŭ; de aceea Senatulŭ a salutatŭ cu bucuriă reforma judecătoréscă care are sĕ vină în desbaterile sale în cursulŭ acestei sesiunĭ.

In şcolă progresulŭ se vede pe di ce merge. Alăturĭ cu acestŭ progresŭ edificii destinate invĕţământului publicŭ au inceputŭ a se ridica multe in sate ca şi în oraşe.

Senatulŭ nu va lipsi de a depune totă stăruinţa pentru indeplinirea reformei instrucţiunei publice, legea din anulŭ 1864 ne mai rĕspundĕndŭ la trebuinţele de adi

Sire! Ţéra vede şi simte că fiă-care anŭ alŭ domniei Majestăţei Tale adaugă partea sa la consolidarea statului românŭ, la desvoltarea morală şi economică a poporului; ţéra vede şi simte că buna stare a populaţiunei rurale a atrasŭ in totdeuna părintésca ingrijire a Majestăţei Tale.

Insufleţitŭ de unŭ simţĕmentŭ profundŭ de încredere în viitorŭ, Senatulŭ, ajunsŭ acum la a patra sesiune a legislaturei sale, se simpte fericitŭ că i-a fostŭ datŭ a aduce pétra sa la inălţarea edificiului naţionalŭ. Trimişĭ aicĭ de sufragiulŭ liberŭ şi sincerŭ alŭ poporului românŭ in urma revisuirei constituţiunei şi legei electorale, acei dintre noi, carĭ vomŭ eşi in urma preinoirei parţiale, prevĕdută de constituţiune, ne vomŭ întórce în sinulŭ poporului cu credinţa că ne-amŭ îndeplinitŭ datoria dândŭ guvernului Majestăţei Tale unŭ concursŭ consciinciosŭ şi cu credinţa că progresele realisate vorŭ rĕmâne şi se vorŭ desvolta.

Revisuirea constituţiunei şi noua lege electorală aşedândŭ statulŭ românŭ pe base temeinice, nimenĭ nu va mai puté face ca curentulŭ progresului sĕ dea înapoi, nimenĭ nu va mai puté fi ingăduitŭ a silui garanţiele constituţionale ce ţéra 'şĭ-a datŭ şi nimenĭ nu va puté cerca sĕ se atingă câtuşĭ de puţinŭ de temelia statului: Dinastia.

Poporulŭ românŭ, sciindŭ a înfrêna ambiţiunile personale şi pasiunile momentului, strinsŭ unitŭ împrejurulŭ Tronului, va urma cu hotărîre şi cu tărie totu înainte pe calea legalităţei constituţionale, pe calea patriotismului luminatŭ.

Sĕ trăiescĭ Sire! Sĕ trăiască M. S. Regina!

M. S. Regele a rĕspunsŭ:

Domnule preşedinte! Domnilorŭ senatorĭ! Simţemintele ce esprimaţĭ astădĭ pentru Regina şi pentru Mine cu atâta căldură suntŭ o noua dovadă că poporulŭ românŭ a rĕspunsŭ totdeeuna la iubirea şi la încrederea ce amŭ avutŭ intr'ensulŭ.

Inţelegerea statornică ce a existatŭ între corpurile legiuitóre şi guvernulŭ Meu suntŭ o dovadă că ţera simte că numai prin exerciţiulŭ pacînicŭ alŭ libertăţilorŭ constituţionale şi prin respectulŭ legilorŭ vom asigura desvoltarea şi întărirea Statului românŭ.

Vĕ mulţămimŭ, Regina şi Eu, de simţemintele de iubire şi de devotamentŭ ale Senatului, şi fiţĭ totdeuna încredinţaţi că tóte gândurile şi cugetările Nóstre suntŭ necurmatŭ devotate iubitei nóstre Românii.«

Mulţămită publică. Pentru biblioteca nóstră dela şcola română confes. din Şomcuta-mare amŭ mai primitŭ gratuitŭ următórele opurĭ:

1. Dela autorulŭ, d. V. Gr. Borgovanŭ prof. prep. in Gherla: *a)* ântêia, a doua şi a treia carte de aritmetică pentru şcólele poporale române; *b)* Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ; *c)* Raportulŭ lui Avramŭ Iancu; *d)* Stupăritulŭ de Ioanŭ Costinŭ.

2. Dela D. Augustinŭ Paulŭ, teologŭ de Pesta: *a)* Rĕtăcirile lui Odiseu, traduse în versurĭ de Sim. P. Simonŭ; *b)* Lira mea, poesii de Iosifŭ Vulcanŭ; *c)* Secretele a trei nopţĭ, romanŭ după Frankstein — de Pamfiliu Grapini, ediţiunea Am. Familiei în Gherla; *d)* Cărţile sătenului românŭ, anulŭ 1876; *e)* Higiena, de Dr. Vasiciu anulŭ 1878: *f)* Iscarioth tragediă, 5 felvonásban irta Váradi Antal.

3. Dela D. Ioanŭ Boeriu învĕţătorŭ alŭ scólei confes. din Gherla: *a)* Resultatulŭ filosofiei, traducere prelucrată de Ioanŭ Papiu; *b)* Biografia Sf. Ioanŭ Chrisostomŭ de G. Pasca: *c)* Cartea Sf. Ioanŭ Chrisostomŭ despre preoţĭ, tradusă de Ioanŭ Papiu; *d)* Cultura frăgarilorŭ şi vermii de mătase de P. Gönczy.

Priméscă decĭ on. d-nĭ donatorĭ mulţămita nóstră publică ce le esprimămŭ şi pe acéstă cale, pentru prinosulŭ adusŭ pe altarulŭ culturei naţionale a poporului românŭ din opidulŭ Şomcuta-mare şi jurŭ, la care scopŭ numai aşa vomŭ ajunge resultatulŭ doritŭ, décă ne vorŭ sprigini şi alţĭ Românĭ bunĭ de inimă. Lucrulŭ e începutŭ, ne sugămŭ déră a nu fi daţĭ uitarei. Orĭ ce scrierĭ şi opşóre, mai cu sémă de cele menite pentru poporulŭ românŭ, valoréză multŭ spre impedecarea periculelorŭ ce ne stau în calea lăţirei culturei naţionale în poporulŭ din părţile acestea*).

Şomcuta mare, la 6 Decemvre 1887.

Eliă Popŭ,
învĕţ. şi not. sen. şcol. confes.

*) Apelămŭ şi din partea nóstră la publiculŭ românŭ sĕ contribue, care cu câtŭ póte, la înfiinţarea bibliotecilorŭ poporale, care au o menire din cele mai binefăcĕtóre. — Red.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 16 Decemvre. — **In urma articolului din „Ruski Invalid“, care vestesce nouĕ mĕsurĭ militare, situaţiunea s'a înăspritŭ. Pentru puterile păcii s'a ivitŭ necesitatea d'a nu mai rĕmânea numai pe lândă mĕsurĭ pregătitóre.**

PARISŬ. 16 Decemvre — Camera a primitŭ favorabilŭ declaraţiunea cabinetului, a încuviinţatŭ îndemnitatea, după ce cabinetulŭ n'a pusŭ cestiunea de încredere.

DIVERSE.

Morţii dela Waterloo. — Colonia englesă din Belgia a decisŭ sĕ transporte la cimitirulŭ d'Evere resturile ofiţerilorŭ şi soldaţilorŭ englezĭ căduţĭ în lupta memorabilă dela Waterloo. Iniţiativa întreprinderii a luat'o lordulŭ Vivian, ministrulŭ plenipotenţiarŭ alŭ Britaniei-Marĭ la Bruxela. Se va ridica la Evere unŭ monumentŭ, care va costa cincidecĭ de mii de francĭ. Guvernulŭ englezescŭ s'a angajatŭ sĕ verse a patra parte din suma acésta; ce mai trebue până la acoperire se va strânge printro subscripţiune publică, la care colonia englezéscă din Bruxela va participa cu dece mii de lei.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Muresianu.

Jidovulŭ aicĭ nu constituesce o bólă fixă. o baltă mai multŭ orĭ mai puţinŭ estinsă, mai multŭ orĭ mai puţinŭ infectă, ci este unŭ felŭ de scurgere perpetuă, ce nu o poţĭ opri. Marele reservoriu alŭ semitismului, Galiţia şi provinciile limitrofe rusescĭ, îşĭ vérsă fără încetare acolo hordele lorŭ puturóse.

De o sută de orĭ s'au descrisŭ aceştĭ Jidovĭ destupătorĭ de sticle, cu caftanulŭ lorŭ murdarŭ. carĭ lasă gunoiu pe unde trecŭ şi suntŭ unŭ periculŭ constantŭ pentru salubritatea publică.

Legaţĭ de acéstă ţéră, unde după cum dicŭ ei, are sĕ li se nască Messia din familia Isrolka, Jidovii au făcutŭ din ea, ceea ce arŭ vré sĕ facă şi din Francia; o înghitŭ, o rodŭ. o sugŭ, o storcŭ. Monopolisândŭ vinderea bĕuturilorŭ spirtuóse, ei tragŭ la sine încetulŭ cu încetulŭ toţi banii, tóte proprietăţile din ţéră. *)

Din momentulŭ, ce şĭ-a pusŭ unŭ economŭ piciorulŭ într'unŭ birtŭ, elŭ e perdutŭ, tóte i se prăpădescŭ! economia, câmpulŭ, vitele, hainele, inelulŭ de logodnă chiarŭ, totŭ. Indobitocitŭ de veninulŭ turnatŭ în elŭ, nenorocitulŭ iscălesce o obligaţiune grea, pre care nu i-o presenteză până târdiu după aceea, când nu mai e în stare sĕ plătéscă. Atuncĭ Jidovulŭ aduce licitaţia, şi unŭ cumnatŭ alŭ lui cumpĕră cu unŭ preţŭ de nimica mica avere a bietului omŭ.

Totŭ comerciulŭ celŭ micŭ, — scrie d. Ernest Desjardins, *) membru alŭ institutului, ca şi D. Waddington, dér mai puţinŭ suspectŭ de exageraţiune, — este în mânile lorŭ: laptele, carnea, fructele, rachiulŭ mai alesŭ, pre care ei nu lŭ béu, dér falsificându-lŭ cu vitriolŭ înşélă pe Românĭ şi înveninéză deopotrivă oraşele şi satele.

Acestŭ poporŭ — celŭ jidovescŭ — dice in altŭ locŭ acelaşĭ scriitorŭ, nu vrea nicĭ a servi, nicĭ a se instrui, nicĭ a se cultiva, nicĭ a plăti; elŭ nu vrea sĕ ia parte nicĭ la o sarcină, nu aduce nicĭ o jertfă nu se supune nicĭ chiar legilorŭ de poliţiă, regulamentelorŭ de higienă, cu cele optŭ sute de mii de braţe, nu prindŭ nicĭ plugulŭ, nicĭ sapa, nicĭ puşca — ci numai argintulŭ. *)

Étă clienţii pe carĭ D. Waddington îi recomandă Franciei, apĕrătórei seculare a celorŭ asupriţĭ; étă aceia a cărorŭ causă o ia elŭ în mână spre mirarea lui Bismark, care rîdea cu hohotŭ in fiecare şedinţă. in care ministrulŭ nostru aducea pe tapetŭ cestiunea acésta.

(Va urma).

*) Acésta chiar aşa se petrece şi în Rusia. In „*Juif de Sofievka*“, unŭ volumŭ publicatŭ la Plon, V. Rouslane, care, după cum se dice este pseudonimulŭ unei femei de o inimă nobilă, a baronesei d'Uxkull, alŭ cărei bărbatŭ e ambasadorŭ din partea Rusiei la Curtea din Italia, a descrisŭ în modŭ admirabilŭ absorbţiunea unui satŭ intregŭ prin o familiă jidovéscă. Unŭ Jidovŭ cade de slăbiciune la pórta unui castelŭ, unŭ servitorŭ bĕtrânŭ condusŭ de instinctŭ vrea sĕ-lŭ alunge, dér domnulŭ indurătorŭ ilŭ ia de pe stradă; peste câţĭ-va anĭ însĕ jidovulŭ ajunge domnŭ; elŭ a adusŭ acolo unŭ tribŭ intregŭ; domnulŭ s'a ruinatŭ, casa boierécă e în posesiunea înşelătorilorŭ. Desnodămentulŭ e teribilŭ. Ţĕranii îşĭ iau cruntă rĕsbunare. — In butulŭ înţelepţelorŭ mĕsurĭ luate de guvernulŭ rusescŭ, baronulŭ jidovŭ Stiegletz n'a lăsatŭ mai puţinŭ după mórte, decâtŭ o avere de 300 milióne.

Vampirismulŭ jidovescŭ şĭ-a păstratŭ încă in ţéra acésta caracterulŭ sĕu brutalŭ şi materialŭ; la noi (în Francia) polipulŭ e cu mănuşi, elŭ îţĭ răpesce punga fără violenţă. Décă victima strigă din întĕmplare, pressa jidovéscă începe a face tămbălău, ca sĕ-i amuţéscă graiulŭ, strigândŭ: „*Libertate, principii dela 89, uitarea prejudiţiilorŭ barbare . . .*“ Nefericitulŭ ruinatŭ înţelege, că nu-i bine sĕ se plângă şi merge sĕ se sinucidă departe de palatulŭ Jidovului, ca sĕ nu-lŭ conturbe.

*) Les Juifs de Moldavie.

*) Jidovii din România au celŭ puţinŭ meritulŭ, de a'şĭ mărturisi cu o anumită franchetă frica lorŭ de mânuirea armelorŭ. In 1 Iulie 1865 s'a depusŭ pe biuroulŭ senatului din Bucurescĭ o petiţiune a Jidovilorŭ din comuna Leova, carĭ pentru de a se libera de serviciulŭ militarŭ au disŭ următórele: »Fiind că noi Jidovii suntemŭ in genere nisce fricoşĭ, carĭ nu putemŭ impuşca nicĭ chiar unŭ iepure — motivŭ, pentru care ne-amŭ perdutŭ patria şi gememŭ de două mii de anĭ într'o situaţi unemai inferióră, decâtŭ a tuturora — nu putemŭ a folositorĭ patriei ca soldaţĭ“. (Archives israelites, annéé 1865)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	98 05
Rentă de hârtiă 5% . .	83.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	93 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	——
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 25
Bonurī rurale ungare . .	104.—
Bonurī cu cl. de sortare	103,50
Bonurī rurale Banat-Timişŭ	103.50
Bonurī cu cl. de sortare	108 25
Bonurī rurale transilvane	103 50

Bonurī croato-slavone . .	105.75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	121.50
Renta de hârtiă austriacă	79.10
Renta de arg. austr. . .	81 60
Renta de aurŭ austr. . .	110 70
Losurile din 1860 . . .	133.25
Acţiunile băncei austro-ungare	875 —
Act. băncei de creditŭ ung.	279.50
Act. băncei de creditŭ austr.	274.90
Argintulŭ —. — Galbinī împărătescī	5.97
Napoleon-d'orī	10.—
Mărcī 100 împ. germ. . .	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126 30

Bursa de Bucurescī.

Cota oficială dela 30 Noemvre st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%). .	93½	9½
Renta rom. amort. (5%) .	96—	97—
» convert. (6%) .	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) .	105—	106—
» „ „ (5%) .	91¾	92¼
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) .	96—	97—
» » » (5%) .	87½	88½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 16 Decemvre st. n. 1887.

Bancnote românescī	Cump.	8.48	Vend.	8.51
Argint românesc	»	8.45	»	8.48
Napoleon-d'orī	»	9.96	»	9.98
Lire turcescī	»	11.24	»	11.26
Imperialī	»	10.24	»	10.26
Galbenī	»	5 87	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6% .	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5% .	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescī	»	110.—	»	111.½
Discontulŭ . . .	»	6½—8% pe anŭ.		

Publicaţiune.

In urma ordinaţiunei Inaltului Ministeriu reg. de agricultură, comerţŭ şi iudustriă, ddto 13 Ianuarie 1887 Nr. 70,718/IXb, se determină, spre scopulŭ nouei alegeri, a 16 membri pentru secţiunea de comerţŭ şi a 16 membri pentru secţiunea de industriă a camerei de comerţŭ şi industriă din Braşovŭ, **diua de 9 Ianuarie 1888** (Lunī) înainte de prândŭ dela **9 — 12** şi după prândŭ dela **3 — 6** óre, ca terminŭ de alegere, în casa sfatului din piaţă.

Se aduce acésta, din partea comisiunei alese sĕ conducă alegerea, cu acelŭ adausŭ la cunoscinţa publică, cum că alegerea atâtŭ pentru comercianţī câtŭ şi pentru industriaşī (meseriaşī) se va ţinea fiă-care pentru sine separatŭ, şi că de alesŭ şi îndreptăţire a alege suntŭ tóte acele persóne din Braşovŭ, care ca comercianţī şi ca industriaşī (meseriaşī), suntŭ induse în respectivele liste de alegere.

Fiă-care alegĕtorŭ póte sĕ-şī dea votulŭ numai în persónă şi anume séu verbalŭ séu în scrisŭ.

Lista valabilă a celorŭ îndreptăţiţī la alegere e espusă în tótă diua până la alegere în biroulŭ subscrisului, edificiulŭ magistratului Uliţa căldărarilorŭ Nr. 519-a, etagiulŭ alŭ II-lea, spre esaminare din partea fie-cărui interesatŭ pentru alegere.

Braşovŭ, 9 Decemvre 1887.

Comisiunea destinată pentru conducerea alegerei

Ernst Hintz,
preşedintele comisiunei.

1—3

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescī:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 oră 55 minute după amédī.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédī.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescī la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédī.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescī-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédī.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédī.
c) „ „ în *Secuime* (S. Georgī): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre dimineţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescī-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédī.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Secuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tiporafia ALEXI, Braşovŭ.